

V. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

V.1. DEFINIȚIA ȘI CADRUL INSTITUȚIONAL PRIVIND ELABORAREA, IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA S.I.D.U.

Strategia integrată de dezvoltare urbană (SIDU) este un document strategic de planificare a dezvoltării polului de creștere Constanța, document programatic care se implementează prin proiecte individuale și al cărui scop îl constituie asigurarea dezvoltării echilibrate a localităților Zonei Metropolitane Constanța din punct de vedere economic, al infrastructurii urbane și de transport, sociale, de sănătate, de învățământ, de turism, de mediu, de afaceri și al valorificării și restaurării patrimoniului cultural și multiethnic.

Implementarea și monitorizarea Strategiei Integrate impune necesitatea implicării unor structuri și entități la nivel local cu atribuții și responsabilități în ceea ce privește elaborarea, avizarea/aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea acestui document programatic.

Unele dintre aceste structuri există și chiar posedă o experiență aplicată și dovedită în ceea ce privește gestionarea unor astfel de activități, și ne referim la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Constanța, Structura de Sprijin privind Dezvoltarea Urbană, departamentele de programe și proiecte care funcționează în cadrul autorităților publice locale din polul de creștere etc. Alte astfel de structuri trebuie create și operaționalizate în perioada următoare, în lumina prevederilor regulamentelor europene, în special al Regulamentului FEDR nr. 1301/2013, dar și ținând cont de caracterul integrat și multiplicator al Strategiei Integrate și a proiectelor individuale din cuprinsul acesteia.

Astfel, prezentăm mai jos cadrul privind elaborarea, avizarea/aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Zonei Metropolitane Constanța.

1. **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Constanța** are următoarele atribuții și responsabilități:
 - asigură cadrul și platforma integratoare și de coordonare pentru elaborarea strategiei și reprezintă interlocutorul de dialog și reprezentare în ceea ce privește

desfășurarea procesului de consultare publică și avizare/aprobare a acesteia atât la nivel local, cât și la nivelul autorităților centrale abilitate;

- aprobă Strategia în cadrul Consiliului Director și de Administrație;
- asigură suport tehnic de specialitate diverșilor beneficiari de proiecte individuale, în special autorităților publice locale din polul de creștere, atât în faza de elaborare, cât și în cea de implementare a proiectelor
- asigură cadrul privind monitorizarea și revizuirea strategiei, atunci când este cazul
- reprezintă polul de creștere în procesul de elaborare, implementare, monitorizare și evaluare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană

2. Autoritatea Urbană

În conformitate cu prevederile Art. 7 (4) al Regulamentului FEDR nr. 1301/2013 este obligatorie implicarea organismelor care gestionează și implementează SIDU în contextul dezvoltării urbane durabile în procesul de implementare și gestionare a fondurilor alocate dezvoltării urbane. În acest sens, Autoritatea de Management pentru POR a delegat atribuții privind managementul și implementarea activităților specifice către organismele care implementează dezvoltarea urbană („autorități urbane”), concret fiind delegată atribuția de selecție a operațiunilor (proiectelor). Atribuțiile delegate autorităților urbane au fost limitate la cele privind selectarea strategică a proiectelor propuse spre finanțare prin Axa 4 POR. Aceasta presupune, prin intermediul unui proces de prioritizare și selecție a proiectelor aferente SIDU, identificarea proiectelor care vor putea primi finanțare prin intermediul Axei prioritare 4 POR 2014-2020.

Prin delegarea funcției de selecție a proiectelor, Autoritatea Urbană este parte integrantă din sistemul de management și control al POR 2014-2020, îndeplinind rolul de Organism Intermediar secundar (de nivel II).

Autoritatea Urbană se va constitui la nivelul municipiului Constanța, în calitate de principal beneficiar al fondurilor alocate prin intermediul Axei 4 a POR 2014 - 2020 și va fi formată din reprezentanți ai diverselor departamente din cadrul primăriei

Principalele atribuții ale Autorității Urbane sunt:

- selectarea și prioritizarea proiectelor din cuprinsul Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană
- elaborarea Documentului Justificativ, pe baza căruia vor fi finanțate proiectele în cadrul Axei 4 a POR 2014 – 2020

3. Structura pentru Sprijinirea Dezvoltării Urbane Durabile

Având în vedere importanța și complexitatea dimensiunii urbane a politicii de coeziune în perioada 2014-2020 și ținând cont și de experiența perioadei de programare 2007-2013, este necesară sprijinirea autorităților publice locale care vor implementa strategii integrate de dezvoltare în contextul art. 7 al Regulamentului FEDR nr. 1301/2013.

Astfel, la nivelul Agențiilor de Dezvoltare Regională au fost înființate Structuri de sprijinire a dezvoltării urbane durabile (SSDU) având rolul de a sprijini autoritățile publice locale care vor implementa strategii integrate de dezvoltare în contextul dezvoltării urbane durabile.

Responsabilitățile Structurii de Sprijinire a Dezvoltării Urbane includ:

- Sprijinirea elaborării/actualizării/modificării documentelor programatice aferente implementării dezvoltării urbane durabile în perioada 2014-2020
 - a) Acordă sprijin asociației de dezvoltare intercomunitară și municipiului reședință de județ în elaborarea și actualizarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană, precum și a Documentului justificativ pentru finanțarea intervențiilor din FESI 2014-2020.
 - b) Întocmește un raport de avizare (preverificare) a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU) pentru perioada de programare 2014-2020, precum și a Documentului justificativ pentru finanțarea intervențiilor din FESI 2014-2020.
 - c) Sprijină asociația de dezvoltare intercomunitară/municipiul reședință de județ în elaborarea altor documente de planificare necesare pentru implementarea Documentului justificativ pentru finanțarea intervențiilor din FESI 2014-2020 (planuri de mobilitate urbană, planuri de acțiune pentru energie durabilă, etc).
- Sprijinirea Autorității Urbane în îndeplinirea responsabilităților:
 - a) Sprijină procesul de creare, acreditare și funcționare al Autorităților Urbane, inclusiv implementarea recomandărilor anuale ale misiunilor de audit.
 - b) Asigură sprijin pentru elaborarea procedurilor interne de lucru ale Autorităților Urbane pentru funcția delegată de la nivelul AM POR.
 - c) Sprijină Autoritățile Urbane în procesul de implementare a acordurilor de delegare de atribuții încheiate între AM POR și Autoritățile Urbane.
- Sprijinirea monitorizării Documentului justificativ pentru finanțarea intervențiilor din FESI 2014-2020

- a) Elaborează rapoarte de monitorizare periodice (trimestrial/semestrial/anual, după caz) sau informări ad hoc privind stadiul implementării Documentului justificativ pentru finanțarea intervențiilor din FESI 2014-2020, inclusiv a proiectelor prioritare (ex. stadiul proiectelor, respectarea graficului de pregătire/depunere a proiectelor aferente, etc.).
- Sprijinirea implementării/monitorizării proiectelor prioritare de finanțare aferente Documentului justificativ pentru finanțarea intervențiilor din FESI 2014-2020
- a) Acordă asistență (de tip helpdesk) beneficiarilor în elaborarea proiectelor prioritare din Documentul justificativ pentru finanțarea intervențiilor din FESI 2014-2020.
- b) Întocmește rapoarte de avizare (preverificare) a proiectelor prioritare din Documentul justificativ pentru finanțarea intervențiilor din FESI 2014-2020 înainte de depunere a acestora la AM/OI.
- c) Verifică rapoartele de progres întocmite de beneficiari/sprijină beneficiarii în elaborarea rapoartelor de progres, respectarea graficului de implementare și îndeplinirea indicatorilor asumați la nivel de proiecte prioritare.
- d) Participă la vizita la fața locului în etapa precontractuală, precum și la vizitele de monitorizare.
- Acordarea de sprijin pentru implementarea dezvoltării urbane durabile în perioada 2014-2020
- a) Asigură legătura dintre autoritățile publice locale sau asociația de dezvoltare intercomunitară constituită la nivelul reședinței de județ și celelalte autorități de management și organisme de la nivelul celorlalte programe operaționale cu finanțare comunitară în perioada 2014-2020 prin oferirea de informații, realizarea de întâlniri, participarea la întâlniri și în grupuri de lucru de coordonare de la nivel național.
- b) Asigură promovarea în rândul actorilor relevanți de la nivelul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară/municipiilor reședință de județ cu privire la apelurile de proiecte/oportunități de finanțare din FESI 2014-2020;
- c) Stabilește o relație de colaborare și consultare permanentă cu autoritățile publice locale sau asociației de dezvoltare intercomunitară constituită la nivelul reședinței de județ.
- d) Contribuie/derulează campanii de promovare și informare referitoare la conceptul de dezvoltare urbană durabilă în perioada 2014-2020;

e) Îndeplinește orice altă atribuție aplicabilă care rezultă din prevederile documentelor referitoare la dezvoltarea urbană durabilă.

4. Unitățile administrativ teritoriale componente ale Polului Național de Creștere Constanța

Implementarea SIDU se va face prin intermediul proiectelor și operațiunilor individuale listate în portofoliul de proiecte al strategiei. Astfel, pentru implementarea proiectelor individuale vor fi constituite echipe de management la nivelul fiecărui beneficiar. De asemenea, la nivelul UAT-urilor se vor putea constitui structuri de coordonare și monitorizare a listei proprii de proiecte din cadrul SIDU.

V.2. AVIZAREA ȘI APROBAREA STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

După elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană documentul va fi supus procesului de obținere a avizului de mediu, după care va fi aprobat la nivelul de către Consiliul Director și de Administrație al Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Constanța.

După efectuarea acestor pași, asigurarea admisibilității SIDU se va realiza la nivelul Agenției de Dezvoltare Regională.

Următoarele etape sunt necesare pentru parcurgerea procesului de asigurare a admisibilității SIDU:

Etapa 1 – Depunerea și înregistrarea SIDU la sediul ADR .

Etapa 2 – Verificarea conformității administrative a SIDU de către ADR, pe baza grilei de verificare a conformității administrative a SIDU.

Etapa 3 – Verificarea admisibilității SIDU, pe baza grilei de verificare a admisibilității SIDU.

Etapa 4 – Transmiterea de către ADR a Raportului de verificare a conformității administrative și a admisibilității SIDU la AMPOR

Etapa 5 – Analiza de către AMPOR a Raportului de verificare a conformității administrative și a admisibilității SIDU transmis de către ADR și transmiterea către ADR a concluziilor analizei

Etapa 6 - Notificarea beneficiarului cu privire la conformitatea administrativă și admisibilitatea SIDU de către ADR, pe baza concluziilor AM POR

V.3. ELABORAREA LISTEI DE PROIECTE ȘI PRIORITIZAREA INTERVENȚIILOR

Elaborarea listei de proiecte precum și prioritizarea acestora a fost realizată prin parcurgerea unui proces de consultare publică și avându-se în vedere aplicarea unui set de criterii. Astfel, au fost luate în considerare următoarele aspecte:

- nevoile cetățenilor: oportunități (locuri de muncă, piețe, educație, sănătate, etc.); locuințe și infrastructură de bază (electricitate, gaz, apă, etc.); conectivitate (drumuri, autostrăzi, aeroporturi, căi ferate, etc.); administrație eficace și eficientă; calitatea vieții.
- nevoile sectorului privat: forță de muncă calificată; terenuri, spații de birouri și infrastructură de bază (electricitate, gaz, apă, etc.); conectivitate (drumuri, autostrăzi, aeroporturi, căi ferate, etc.); administrație eficace și eficientă; clustere.
- nevoile turiștilor: obiective turistice; informații; conectivitate; cazare; servicii de calitate.
- sustenabilitatea financiară a intervențiilor (adică, în funcție de cuantumul cheltuielilor de operare și mentenanță pe care proiectul le va genera odată ce va fi finalizat);
- domenii orizontale precum: incluziune socială și schimbări climatice (pentru a determina modul în care implementarea acestor proiecte ar ajuta la atingerea acestor deziderate);
- prioritățile cetățenilor, prin implicarea acestora în procesul de prioritizare a proiectelor, în cadrul procesului de consultare publică desfășurat în acest sens;
- abordare integrată, astfel pachetul de proiecte a fost gândit ca un tot unitar – adică să fie un pachet de proiecte integrat teritorial (să rezolve cât mai multe nevoi dintr-o anumită zonă/cartier) sau sectorial (să rezolve cât mai multe nevoi dintr-un anumit sector, sau să asigure rezolvarea nevoilor unui sector la nivelul întregii zone metropolitane) și, de asemenea, s-a luat în considerare prioritizarea acelor proiecte care vin în completarea unor proiecte finanțate și deja finalizate.
- disponibilitatea surselor de finanțare și eligibilitatea acestora în cadrul Programelor Operaționale FESI 2014-2020 a fost un alt criteriu de care s-a ținut cont în elaborarea listei de

proiecte, avându-se în vedere că asistența financiară provenind de la Uniunea Europeană este cea mai "ieftină" sursă de finanțare;

- gradul de maturitate al proiectelor, luând în considerare faptul că se acordă prioritate la finanțare pentru acele proiecte care au deja elaborate documentații tehnice și pentru care este necesară doar actualizarea acestora.

V.4. PREGĂTIREA ȘI IMPLEMENTAREA PROIECTELOR

Implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană se va realiza prin intermediul proiectelor individuale din cuprinsul acesteia.

Pregătirea și implementarea proiectelor individuale se realizează la nivelul aplicantului (autoritate publică locală, universitate, agent economic, organizație neguvernamentală etc.).

În vederea pregătirii și implementării fiecărui proiect se va constitui o echipă dedicată acestei activități. Componenta echipelor de proiect va fi stabilită de către conducătorul entității aplicante și va avea în vedere competența și experiența pe care persoanele nominalizate să facă parte din echipa de proiect o posedă atât în domeniul managementului de proiect, cât și specificul respectiv de activitate. Pentru proiectele de infrastructură se recomandă ca din echipa de proiect să facă parte și personal cu pregătire tehnică, în domeniul lucrărilor de construcții. De asemenea, în ceea ce privește proiectele din sfera socială, în componența echipei de proiect trebuie să se regăsească experți/specialiști în acest domeniu de activitate.

Implementarea proiectelor individuale se va realiza cu respectarea procedurilor legale și administrative impuse de finanțator și/sau de legislația care reglementează domeniul respectiv de activitate.

În procesul de pregătire și implementare a proiectelor, aplicanții vor beneficia de suport și asistență tehnică din partea Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Constanța și din partea Structurii de Sprijinire a Dezvoltării Urbane, din cadrul Agenției pentru Dezvoltare Regională Sud Est.

Implementarea proiectelor poate fi afectată de o serie de riscuri, de aceea se va pune un accent constant pe coordonarea și corelarea intervențiilor, inclusiv prin asigurarea unui management al riscurilor corespunzător, atât la nivelul fiecărui proiect, cât și per ansamblul, pentru întreaga SIDU. Astfel pot fi enumerate o serie de riscuri de natură tehnică, financiară și/sau administrativă, ca de exemplu:

- Riscuri tehnice:
 - întârzieri în execuția lucrărilor și depășirea graficului de lucrări;
 - neconcordanțe între execuție și documentația tehnică care stă la baza proiectului.
- Riscuri financiare:
 - depășirea bugetelor alocate pe activități sau lucrări;
 - creșteri ale prețului materialelor de construcții care nu au fost previzionate, ceea ce determină insuficiența resurselor financiare comparativ cu bugetul.
- Riscuri privind calitatea:
 - neconcordanța între specificațiile tehnice ale materialelor și calitatea materialelor folosite la lucrări.
- Riscuri administrative
 - întârzieri sau blocaje în desfășurarea procedurilor de achiziții publice
 - personal insuficient, cu un nivel de calificare scăzut sau fără experiență

V.5. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

Monitorizarea implementării S.I.D.U. se va realiza atât de către Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Constanța, cât și prin intermediul activității Structurii de Sprijinire a Dezvoltării Urbane.

Astfel, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Constanța va elabora anual un raport de monitorizare asupra modului în care se realizează implementarea S.I.D.U. Acesta va fi prezentat tuturor factorilor relevanți în desfășurarea acestui proces și va fi mediatizat în cadrul unor evenimente și consultări publice și prin intermediul diverselor canale de comunicare (presă, website, comunicate etc.).

În cadrul activității de monitorizare se va urmări:

- monitorizarea S.I.D.U. și analizarea modului de implementare al proiectelor incluse în aceasta;
- stabilirea unei relații de colaborare și consultare permanentă cu toți actorii implicați în pregătirea și implementarea proiectelor;
- analizarea nevoilor la nivel local și propunerea modificărilor periodice a strategiei integrat în limitele acceptate;

- recomandarea de modificări și direcții de acțiune în vederea corelării programelor și proiectelor cuprinse în S.I.D.U.;
- evaluarea încadrării în graficul de timp a proiectelor aflate în implementare;
- monitorizarea permanentă a corelării proiectelor individuale din cadrul S.I.D.U.;

De asemenea, Structura de Sprijinire a Dezvoltării Urbane va efectua activitatea de monitorizare, în conformitate cu procedurile impuse de regulamentele și instrucțiunile în baza căreia își desfășoară activitatea.

Evaluarea modului în care s-a realizat implementarea S.I.D.U. se va realiza la finalul perioadei de programare 2014 – 2020, atât de către Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Constanța, cât și de Structura de Sprijinire a Dezvoltării Urbane, conform atribuțiilor specifice fiecărei entități, și va fi de asemenea supusă unui demers corespunzător de mediatizare publică, fiind activat cadrul partenerial care a stat și la baza elaborării documentului.

În cadrul procesului de monitorizare și evaluare se va analiza modul în care sunt atinse obiectivele generale și specifice ale Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană, precum și impactul avut de implementarea/neimplementarea proiectelor din cuprinsul acestui document programatic, din prisma unei serii de indicatori relevanți precum:

- Clădiri reabilite/modernizate/dotate pentru activități economice, sociale, medicale și de educație –infrastructura urbană (nr.)
- Suprafața clădirilor reabilite/modernizate și pregătite pentru activități economice, sociale, medicale și de educație - infrastructura urbană (mp)
- Suprafață spații publice deschise (străzi, trotuare, piațete, etc.) create sau reabilite în zonele urbane/ m2
- Spații verzi în municipiile reședință de județ /m2/locuitor
- Spații deschise create sau reabilite în zonele urbane marginalizate/m2
- Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane marginalizate/m2
- Echipamente pentru siguranța populației – infrastructura urbană (nr)
- Lungimea rețelei de transport public extinsă/reabilitată (km)
- Obiective de patrimoniu restaurate/amenajate – patrimoniu cultural local în mediul urban (nr)
- Suprafață spații deschise/ clădiri create/ reabilite în stațiuni turistice/
- Structuri nou create de sprijinire a afacerilor (nr)
- Structuri extinse/modernizate de sprijinire a afacerilor (nr)
- Entități de transfer tehnologic sprijinite
- Pasageri transportați în transportul public urban în Constanța /nr.

- Mijloace rulante destinate transportului public de călători achiziționate/ nr.
- Operațiuni implementate destinate transportului public și nemotorizat/ Operațiuni
- Operațiuni implementate destinate reducerii emisiilor de CO2 (altele decât cele pentru transport public și nemotorizat)/ Operațiuni
- Operațiuni implementate destinate creșterii eficienței energetice a clădirilor publice/ Operațiuni
- Operațiuni implementate destinate creșterii eficienței energetice a clădirilor rezidențiale/ Operațiuni
- Locuri de muncă nou-create/ nr.
- Societăți comerciale nou-înființate/ nr.
- Vizite în scop turistic/ nr.
- PIB/locuitor/%

V.6. CALENDARUL IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

ACTIVITĂȚI	2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	Sem. I	Sem. II	Sem. I	Sem. II	Sem. I	Sem. II	Sem. I	Sem. II	Sem. I	Sem. II	Sem. I	Sem. II	Sem. I	Sem. II
Pregătirea SIDU														
Pregătire și elaborare proiecte individuale din portofoliul SIDU														
Implementare proiecte individuale din portofoliul SIDU														
Monitorizare SIDU														
Evaluare SIDU														